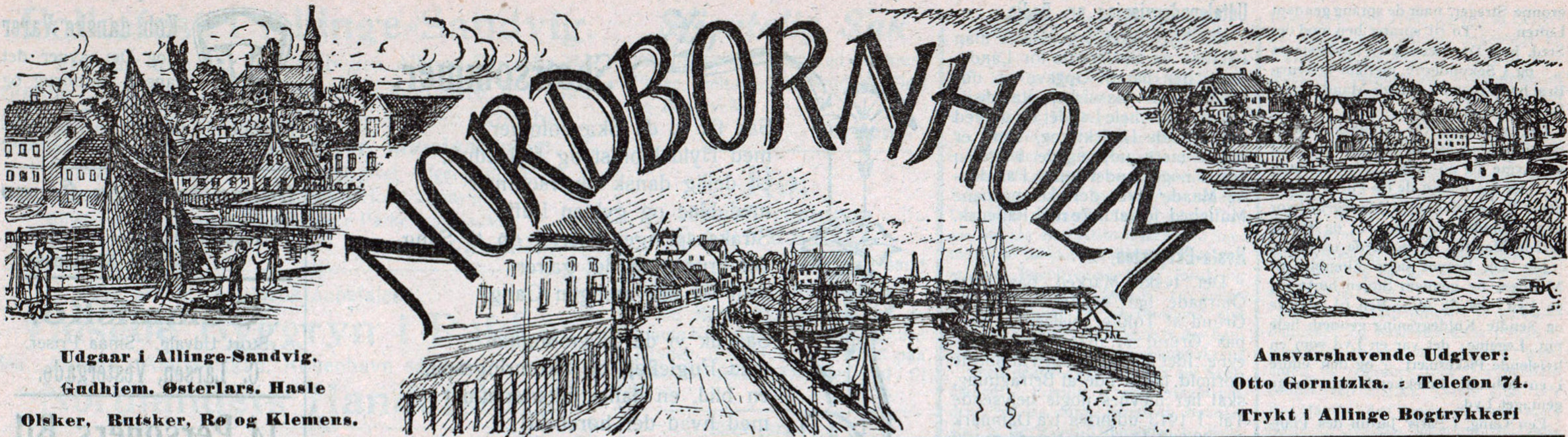

Udgaar i Allinge-Sandvig.

Gudhjem. Østerlars. Hasle

Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgiver:

Otto Gornitzka. : Telefon 74.

Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 206

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 10. Juli.

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1931

By og Land.

Ublu Renter.

Myndighedernes Strafferenter har ofte været Genstand for Kritik, men trods Tidens demokratiske Tilsnit hidtil uden nævneværdige Resultater. Mærkeligt nok — for det er jo de dårligst stillede, det gaar ud over; og Renterne er i høj Grad ublu, for blot en Dags Overskridelse af Betalingsfristen, skønt der ikke mere sendes Inkassator, Skattevæsenets Procenter, Telegrafvæsenets Bøder o. s. v. er ublu Rentetillæg for Betalinger, som er tilstrækkelig beskyttede i Forvejen.

Statistik.

Det aarlige Forbrug af Sukker var 1928 pr Indbygger i Danmark 51,5 kg, i Norge 25,0 kg, i Sverige 35,8 kg, i Finland 28,5 kg, paa Island 38,6 kg, paa Ny Zealand 52,4 kg, i U.S.A. 46,5 kg i Frankrig 21,4 kg, i Storbritannien og Irland 40,7 kg, Tyskland 23,0 kg. Det ses, at Danmark har et meget stort Forbrug af Sukker i Forhold til de øvrige Stater.

Pr. Indbygger var det aarlige Forbrug af Kaffe i 1928: Sverige 7,1, i Danmark 7,0, paa Island 6,2 kg, i Norge 5,8 kg, i U.S.A. 5,4 kg, i Finland 5,5 kg, i Frankrig 4,0 kg, i Holland 4,7 kg, i Storbritannien og Irland 0,4 kg, i Italien 1,2 kg.

Det aarlige Forbrug af Tobak i forskellige Lande meddeles nedenfor; Tallene angiver kg Tobak pr. Indbygger (1928): Belgien 3,2; Holland 3,0; U.S.A. 2,7; Tyskland 1,9; Danmark 1,8; England 1,4; Island 1,1; Norge 0,8; Sverige 1,3; Finland 1,0; Italien 0,7; Frankrig 1,2

Det samlede Alkoholforbrug (indeholdt i Spirituosa, Vin og Øl) var 1923 — 27 gennemsnitlig i Danmark pr. Indbygger 2,91 l, i Norge 2,00 l, i Sverige 3,85 l, paa Island 0,69 l, Frankrig 16,61 l, England 4,89 l, Tyskland 3,85 l, Belgien 9,28 l, Italien 13,40, Spanien 14,50 l.

Pr. 1000 Indb. blev (1928) i Frankrig indgaaet 8,26 Ægteskaber, i Tyskland (1928) 9,53, i England og Wales 7,68, i R.S.F.S.R. (1927) 10,18, i Norge (1928) 5,95, i Sverige (1928) 6,66, i Finland (1928) 7,64, Irske Fristat (1928) 4,65, U.S.A. (1927) 11,55, San Salvador 3,3 (laveste Tal).

Talmystik og Richard Wagner.

I „Die Musik“ skriver R. H. Stein en interessant Artikel om moderne Talmystik. Richard Wagner's Lykketal var 13. Han fødtes 1813, hans Navn bestod af 13 Bogstaver. Han skrev 13 Værker for Scenen. I 1822 (Tværsom 13) kom han i Dresdens Kreuzschule, blev 1831 (Tværsom 13) immatrikuleret ved Universitetet og skrev samme Aar sine første Kompositioner. 1840 (Tværsom 13) følger „Faust“ og „Rienzi“; den 13 September 1841 „Den flyvende Hollænder“. Den 13. Juli 1843 paabegyndtes „Tannhäuser“, færdig 13 April 1845 Den 13. Maj 1849 kommer han til Liszt i Weimar. Den 13. Marts 1861: Førsteopførelse af „Tannhäuser“. 13 Maj 1871 paabegyndes Udgi-

velsen af hans „Samlede Værker“. 13. Maj 1871: Første Optræden i Bayreuth. 13. Januar 1882 afsluttedes „Parsifal“. 13 Maaneder senere, den 13. Februar 1883, indtraf hans Død i Venedig. Han var gift i 13 Aar med Cosima, 13 Aar i Landflygtighed, 13 Aar efter at have skrevet „Lohengrin“ saa han det første Gang blive opføst. 13 Aar var Siegfried Wagner, da hans Fader døde. 1930 (Tværsom 13) døde Cosima, dernæst Siegfried, der ligesom sin Fader havde skrevet 13 Værker, og hvis ældste Søn var 13 Aar.

Om splintrefrit Glas.

I Amerika, hvor det allerede i nogle Aar har været fastsat ved Lov, at alle Automobiles skal have splintrefrie Ruder, naar Fremstillingen af Sikkerhedsglasstet nu op over en Million Kvadratmeter pr. Aar. Til Fremstillingen anvendes Celluloid, Acetylcellulose, Gelatine og lignende Kombinationer.

Rutebil-Trafiken i Sverige.

I Sverige findes der nu over 2000 Autobus-Trafiklinier, som har en samlet Længde af over 70.000 km, d. v. s. fire Gange saa meget som det svenske Jernbanenets samlede Længde.

Verdens Kulforraad.

De sikre Forraad af Stenkul (indtil 2000 m Dybde) i Verden beregnes (1930) til 522,533 Mill. Tons. Heraf har Europa 49,8%, Amerika 45,8%, Asien 3,8%, Afrika 0,1%, Australien m. m. 0,5%. I Europa findes mest Kul i England (27% af Verdensforraadet), Tyskland 16,3% og Polen (2,0%)

Englands nationale Æg.

De nationale Ægpakkerier i England har gjort store Fremskridt siden i Fjor. I Marts var der pakket 25 Mill. Æg under deres Mærke mod 17,5 Mill. i Fjor. For Maanederne Januar—Marts i Aar og det samme Tidsrum i Fjor er Tallene henholdsvis 58 Mill. og 38,5 Mill

Sveriges Statsbaner.

Nettoindkomsten af Statens Jernbanedrift udgjorde 1930 44,210,000 Kr. mod 49,266,000 Kr. i 1929 og 27,987,000 Kr. i 1928. For samtlige Jernbaner var Nettoindtægten i 1930 59,136,000 Kr. mod 69,639,000 Kr. i 1929 og 45,197,000 Kr. i 1928

Baconindførsel til England.

Efter en Omtale af de lave Priser paa Flæsk og Bacon fastslaaes det, at den stærkt forøgede Import af Bacon, som begyndte i Foraaret 1930, er Skyld i de lave Flæskepriser. Gennem de 6 Maaneder, fra Oktober 1930 til Marts 1931, indførtes 5,205,000 cwt mod 4,158,000 cwt. i den samme Periode Aaret forud. Heraf kom 3,690,000 cwt. fra Danmark og Londonprisen paa dansk første Klasses Bacon faldt fra 118 sh. pr. cwt. i April 1930 til 74—86 sh. i April 1931 med et Minimum af 60 sh. i Slutningen af Februar. Mængden af Flæskeproduktionen i Danmark omtales nærmere ligesom Danmarks Import af Foderstoffer. Desuden omtales Flæskeimporten fra Holland, Sverige og Polen.

Over Gaden.

Færdselen tiltager for hver Dag, der gaar. Sikkerhedsproblemet i Storbyen bliver stedse vanskeligere — og vanskeligst naturligvis for de yngste Medlemmer af Samfundet. Vort Billede skildrer en Situation fra et almindeligt Gadekryds i København. Betjenten staar som en Høne, der samler sine Kyllinger, og paa hans Vink bliver der fri Passage over Gaden for dem alle. Børnene nu til Dags ser ingen Bussemand i den store Betjent — han er for dem en god Ven og Hjælper.

Løver i Bur.

Et stort omreisende Menageri var kommet til Byen; — foran Indgangen stod en Udraaber paa en omvendt Tonde og hamrede af alle Kræfter løs paa sin Blikplade, samtidig med at han højlydt forkyndte alle de Mærkværdigheder man kunde faa at se formædlest 50 danske Ører. Modstræbende erlagde vi Afgiften og gik ind i Teltet — dels for ikke at skuffe den energiske Udraaber — dels fordi Brown altid var interesseret, saa snart der var Tale om vilde Dyr.

Maaske har Læserne før hørt Tale om Brown; Frederik Leon Brown — ham, der blev gift med Mange-Millionæren Fletchers Datter og ved samme Lejlighed satte sin vordende Verdensberømmelse til — idet han fra at være en ung, lovende Opdagelsesrejsende sank ned til at blive en ganske ordinær Første-Assistent i sin Svigerfaders Forretning.

Naa, han syntes at befinde sig meget godt i de nye Omgivelser. Men jeg tror alligevel, han inderst inde endnu havde lidt af den Ærgerrighedens hellige Ild, der i hans unge Dage havde ført ham frem i første Række. En Artikel i en Avis, en Film, en Episode i det daglige Liv omkring ham, saare lidt kunde faa den gamle Glød til at brænde i hans Øjne . . . og saa kunde han tale om det, der engang havde været Maalet for alle hans Drømme: saa fortalte han om de Egne paa Jordan, hvor der hverken tænkes paa Maaneder eller Aar, og hvor Ugens Dage ikke har Navne — hvor man føler ukendte Vinde blæse og ser udbøtte Bjerge taarne ind i Skyerne . . . saa fortalte han om de evige Ørkener med de hede blaa Skygger; om de uendelige Sletter, om Junglegræsset og Stierne, langs hvilke Dyrene trækker ned til Floderne, naar Solen er sunket i Horizonten.

Vi kom ind i Teltet og tog Plads i vore Stole paa første Række. Rundt Manegen var hejst et højt Jerngitter med indadbuende Spidser. Amfiteatralsk var Tilskuerpladserne arrangerede . . . og Orkestret spillede, over Buret hængte en stor elektrisk Buelampe, der oplyste hele Rummet.

Inde i Buret vadede en tam Bjørn

rundt — en Bjørn, der mere syntes at være et Buntmagerskilt end en Repræsentant for Vildmarkens Adel. Søvnigt dansede den rundt til Musikens melankolske Toner — højtidelig dirigeret af en Fyr i hvid Gummiflip og Tyrolerbukser. Brown erklærede, at Bjørnen var ødelagt af Misrøgt og Møl . . . og Publikum applauderede kun sparsomt, da Danseuren blev ført ud. Næste Nummer var en Elefant — med en mægtig Flip om Halsen og Klownbukser over de vældige Bagben . . . den spiste Frokost med sin Foreviser, ringede med Bordklokken, drak Vin og tørrede sig om Munden med et Lagen . . . saa rejste den sig og haltede Buret rundt med et vist elefantiskgrotest Udtryk i Fjaset, som om den morede sig paa sin hemmelighedsfulde Maade og forøvrigt vilde blæse den øvrige Verden et Stykke.

Efter den fulgte Hundene . . . bjæf-fende og logrende, fnisende og ophidsede som lige saa mange Skolebørn, naar Skolen lukker. Uden Tvivl var de lige saa optagne af Forestillingen som Tilskuerne . . . men de tog slet intet Hensyn til Omgivelserne og syntes at udføre deres Kunster for Kunstens og egen Skyld — og ikke af Höflighed mod Forsamlingen.

Medens alt dette stod paa, hørte vi nu og da ude fra Baggrunden nogle dybe, gutturale Brøl — det lød dystert og uhyggeligt, og det var, som Bænkene under os rystede og vibrede under disse høse Lyde.

Der fulgte en lille Pavse i Programmet, Manegen blev rensat, og et nyt og sværere Jerngitter stillet op og fastgjort. En Herre i Kjole og hvidt kom ind og annoncerede „Verdens mest berømte Lovetæmmer“. Saa forsvandt den høje Hat og Kjolen — Lovetæmmeren traadte ind i Manegen og stillede sig op ved den store Jernlaage — der var nogle Minutters Stilhed, Orkestret intonerede en lang, skinger Akkord.

En efter en kom Løverne ind paa Skuepladsen — med lange, krybende Skridt — slet ikke i godt Humør som Hundene og Elefanten — men med hængende Hoveder og med Øjne, der glødede af det Had, der brændte i deres Hjerter. Den løse, gule Hud rullede frem og tilbage over de svare Muskler, og deres Aande stod som Damp ud i den kollge Luft.

En stor blaamalet Vippe blev slæbt

frem i Midten af Buret — Lovetæmmeren gav en kort, haard Kommando — langsomt og med svingende Haler kravlede to af Dyrene op paa Vippen og begyndte at svinge op og ned, medens Musikken spillede en Vals, og de graa Øjne flammede af Had og Raseri over denne Ydmydelse og Nedværdigelse.

Bag de to vippende Dyr sad en tredje og ventede paa sin Tur . . . den sad og stirrede frem for sig — hen over vore Hoveder — ud over os alle, over Landet og Havet — ud mod det fjærne, hvor den saa noget, der for Øjeblikket fik den til at glemme Omgivelserne.

Brown gav mig et Puf i Siden og hviskede: „Ved du, hvad du vilde se, hvis du nu kunde læse dens Øjne? du vilde se Afrika — de evige Ørkener og de hede blaa Skygger, du vilde se de uendelige Sletter, Junglekrattet og Stierne, langs hvilke Dyrene trækker ned til Floderne, naar Solen er sunket bag Horizonten . . . men nu er den bundet og bastet, behersket af een, der er svagere end den selv — og alligevel stærkere, een, det har ødelagt det bedste i den — ødelagt dens Natur og dens Kræfter . . .“

Der blev stillet forskellige Kasser og Stiger op — saaledes at Løverne kunde staa i levende Pyramide med den al besejrede Lovetæmmer paa Toppen . . . adræt svang han sig derop — med Hælen paa den ene Løves Nakke, i et haardt Greb vred han Gabet op paa den og drejede dens Hoved ud mod Forsamlingen, saa de alle kunde behandle hans Kræfter.

. . . Netop da begyndte det elektriske Lys at blafre, blev til en svagt lysende Glød — gik helt ud og Teltet laa i Mørke. Orkestret standsede i en Discord, og der opstod dyb Stilhed. Vi hørte Kasserne og Stigerne vælte, som Løverne sprang ned, og tre Par lysende grønne Pletter hvirvlede rundt derinde i Mørket, som Skibslyster i Storm . . . Forsamlingen forstod næppe i det første Øjeblik, hvad der var sket . . . og en lystig Fætter raabte højt, at Orkestret skulde spille „Det er Nat“ . . .

„Vær venlig at forholde Dem ganske rolig!“ raabte Dyretæmmeren inde fra Mørket . . . og en usikker Klang i hans Stemme var det første Udtryk for overhængende Fare.

Vi kunde høre ham arbejde med Laasen i Buret, som han ikke kunde faa op i Mørket. Løverne travede stadig rundt derinde — men gav ikke en Lyd fra sig.

„Hør!“ hviskede Brown . . . vi anede en Støj som et tungt Legeme, der gled frem og tilbage paa Manegens ru Gulv . . . øjeblikkelig forstod jeg, hvad det var: en af Løverne laa sammenkrøbet der foran os.

„Om et Øjeblik springer den!“ sagde Brown ophidsat.

„Bring Lys, hurtigt!“ raabte Dyretæmmeren.

Publikum begyndte at blive urolige — en Kvinde skreg . . .

„Vær rolige, ganske rolige, mine Damer og Herrer!“ raabte Dyretæmmeren, „ellers . . .“

Fra det Sted, hvorfra vi lige havde hørt hans Stemme, lød nu et dumpt Fald og et Stød, der fik Jerngitteret til at ryste.

„Du gode! den har faaet ham!“ raabte Brown.

Aldrig glemmer jeg de Minutter, der nu fulgte. I det dybe Mørke begyndte Folk at raabe og skrige — besatte af Angsten for det, de ikke kunde se. Inde i den lukkede Dødsceile gav alle Løverne sig til at brøle — Luftten rystede og skælvede — vi kunde høre de store Dyr kaste sig mod Jerngitteret, og vi kunde se deres Øjne som lysende

grønne Streger, naar de sprang gennem Luften . . . To til sprang hen mod det Sted, hvor Dyretæmmeren havde staaet . . . og i Sekunderne mellem Dyrenes Brøl hørte man en døende Mands hæse, fortvivlede Stønnen.

Det var, som var der gaaet Timer, da endelig to Mænd kom løbende med en Lygte og en lang, spids Jernstang . . . det hjalp ikke, de tre Furier slæbte deres Bytté midt ind i Manegen, hvor ingen kunde naa dem . . . og stadig levede Manden og stønnede og skreg.

Jeg saa Brown sætte Fingrene til Munden, og gennem Støjen hørte jeg en Lyd, der fik mine Ben til at ryste og sendte Kuldegysning gennem hele mit Legeme: det var en Lyd som en hvislende Piskesnært — og den endte i en afbrudt, knækkende tre Gange gentaget Lyd.

Een Gang, i Paris' Jardin des Plantes, har jeg hørt en Slange hvisle . . . det var den forfærdelige Lyd, der nu trængte gennem Rummet. Ved den anden Gentagelse gav Løveren Slip paa deres Bytte . . . ingen vidste bedre end de, hvad den Lyd betød. De havde hørt den før i deres Fødelands Jungelkrat . . . eller, hvis de ikke selv havde hørt den, laa den dem i Blodet som en Advarsel fra deres Forfædre — og da Lyden lød for tredie Gang, rejste Haarene sig ad deres Rygge, og de trak sig angste tilbage til Burets fjerneste Krog.

Brown tørrede Sveden af sin Pande og gik ind i Buret med Folkene . . . de samlede det bevidstløse, dampende Legeme op og bar det ud . . . da de løftede det, faldt nogle tarvelige, forgyldte Medailler ned i Manegens Sand.

Om Aftenen sad jeg sammen med Brown i hans pragtfulde Villa ude i en af de mondæne Villa-Forstæder. „Jeg lærte det Trick af en Mpongwee-Høvding,” fortalte han — „det var nede ved Victoria Faldene, da jeg ventede paa at rejse gennem Kalahari-Ørkenen.”

Saa fortsatte han, medens hans Øjne fik Glød og hele hans Væsen med eet forandredes: „Der er endnu meget at udrette i de Egne, ser du; Kalahari støder ved den tyvende sydlige Breddegrad op til Orango-Floden . . . gennemgaaende ligger den seks Hundrede Fod over Havet. Den Gang fik vi ikke Lejlighed til at krydse den, fordi vi havde Sygdom i Ekspeditionen. Men jeg gjorde mange geologiske Iagttagelser — og fra dem har jeg dannet mig den Teori, at Kalahari i Virkeligheden ikke er en Ørken, men et stort, velvandet Plateau — højere mod Øst og Vest. De indfødte deromkring kalder da ogsaa Stedet „Linoka-Noka“, hvilket er Bantu-Udtrykket for „Flod-Landet“. Forøvrigt er det nogle ækle Bæster, disse Bantu-Folk, og de gav os nok at bestille . . . blandt andet bruger de forgiftede Pile, som faar ens Tungetil at svulme og Tænderne til at løse sig — og . . .”

Browns Hustru, Majorie, kom ind til os i Aften Kjole.

„Oh, min Ven!” sagde Brown og rejste sig med en elskeligt Smil, „vi sad lige og talte om Costume-Ballet i næste Uge; Ernst kender en Forretning hvor man kan faa nogle aldeles bedaaende Blomster-Guirlander af Crepe-Papir — skulde vi ikke gaa derned i Morgen og se paa dem . . . det vilde se nydeligt ud her paa Verandaen.”

Fra Dag til Dag

Gratis Feriehytter.

Den landskendte Gartner Krüger, „Taterhytten“ ved Svejlbæk i Silkeborgegnen, har bag sinestore Have og i Læ af en Plantage opført en halv Snes veritable Hytter med skraa Lyntag helt ned til Jorden, hver med Plads til 2 Sengesteder. Disse Hytter staar til gratis Disposition for Spejdere og andre Vandrefugle. For Enden af Lejrgaden ligger en større Hytte med Borde og Bænke, beregnet til Spisesal.

Ny Salpeter-Udvindingsmetode i Chile.

Til Sommer udløber den internationale Kontrakt mellem den europæiske Industri for kunstigt Kvælstof og den chilenske Salpeterindustri. Salpeterindustrien befinder sig for Tiden under teknisk og økonomisk Omlægning. Hvis Finansierungsplanen skulde lykkes, venter man et betydeligt Fald i Fremstillingsomkostningerne.

Udtaleundervisning pr. Radio.

For Øjeblikket organiserer man i Italien en Skoleradio for Landsbyer: den har til Opgave at udbrede den klassiske, italienske Udtale over hele Landet og derved modarbejde Dialekterne, som er noget mere udprægede i Italien end i noget andet Land. Paa denne Maade gives der Skolebørnene Mulighed for at høre rent Italiensk.

Heste-Eksporten.

Det tyske Marked paa dette Omraade har svigtet, dels paa Grund af Toldforhøjelser og dels paa Grund af manglende Købeevne. Idet Krigsperioden abnorme Forhold lades ude af Betragtning, skal her nævnes nogle belysende Tal. I 1913 udførtes fra Danmark ca. 30.000 Heste til Værdi ca. 20 Mill. Kr., i 1929 ca. 3000 til Værdi ca. 2 Mill. Kr. og i 1930 ca. 1200. Nu synes Interessen for Hesteavl atter at vokse: der lægges flere Heste til, og der er nu begyndt en Eksport af Slagteheste til Frankrig, altsaa af ældre Heste, men dog til henholdsvis gode Priser.

Mælk som Hønsfoder.

Skummet Mælk er et udmærket Hønsfoder. 14 Stationer, hvor der har været eksperimenteret, rapporterer, at skummet Mælk ikke har sin Lige som ægproducerende Hønsfoder. Høns, som fodredes med skummet Mælk, lagde i 9 Maaneder 123 Æg, medens Høns, som fodredes paa anden Maade, i det samme Tidsrum gav fra 99 til 56 Æg.

Elastisk Glas.

Ifølge en Avismeddelelse er der i Frankrig aabnet en Fabrik for elastisk Glas. Det sælges under Navnet „Similex“ og er et Produkt af Phenol og Formaldehyl. I Begyndelsen havde Glasset en gul Farve; men efterat det er blevet brugt destilleret Vand til Fremstillingen, er det farveløst. Prisen skal være den samme som for almindeligt Glas, men Vægten kun en Trediedel af dettes. Foruden at Glasset er splintrefrit har det den Fordel, at det lader de ultraviolette Straaler passere.

Nyt Apparat til Lysbilleder.

Det store tyske Firma Siemens-Schuckert har udtaget Patent paa en betydningsfuld Opfindelse, et Kataskop, der er i Stand til at kaste plastiske Billeder ud i Rummet. Fordelen herved er ikke blot, at Rummet ikke behøver at være mørkt, og at det hvide Lærred er overflødigt, men Billederne bliver overordentlig klare og naturtro og viser sig tydeligt i alle Farver og Konturer.

Verdens største Brohvelving.

Kæmpebroen ved Havnen i Sidney er nu snart ved sin Fuldenelse. Broens eneste Hvelving har en Spændvidde paa 503 m; hele Broens Længde er 1150 m. Kørebanen er 50 m bred og ligger 52 m over Vandspejlet.

Traadløs Lægehjælp til Skibene.

De danske Storradiostationer, Skamlebak, Blaavand, Thorshavn og Julianehaab (Grønland), har indrettet traadløs Lægetjeneste til alle Skibe i danske Farvande. Transmissionen foregaar paa Dansk, Norsk, Tysk, Fransk og Engelsk. Skibene naar Lægeradioen paa Bølge 31,6 m. Der behøves kun at gives Landstationen Beretning om Sygdomstilfældet, hvorpaa Lægen giver Raad. Konsultationen saavel som Transmissionen er gratis.

Radioen i Turistsagens Tjeneste.

Det danske Radioselskab, agter at lade holde en Række Foredrag om Jylland paa Engelsk, Fysk og Fransk. England har allerede meldt sig som Modtager af disse Foredrag, og Tyskland vil snart gøre det samme. Det danske Forslag betyder en overordentlig interessant Rejsepropaganda.

Den orkanagtige Storm

er til stor Gene for Dampskibstrafiken, men Regnen velkommen for Landmændene. Saavel Rønnebaaden som Østbornholmeren landsatte Post og Pessagerer her.

Skærsommer.

Saa fik vi da Skærsommer med Hyldeblomst og Hylde Duft, en dejlig dansk Skærsommer med blaa og gylden Luft! Straks springer Hjertet op til Sang, det bruser og det gærer som før saa mangen Gang.

Saa fik vi da Skærsommer med Fuglefløjt og Skumringsspil, en blid, en dansk Skærsommer med hvad der hører til! Straks svulmer alt med Poesi fra Aften og til Morgen — til Natten er forbi!

Saa fik vi da Skærsommer med Dagens lyse Pigesind, og Natten gaar og kommer med Drømme og med Hvil. — Du korte danske Sommertid med Daad og Digt og Drømme, hvor er du lys og blid!

A. J.

En 500-aarig By.

I disse Dage lever Dragør, Amagers Hovedstad, i Festrus. Man fejrer 500 Aars Jubilæum med Kongebesøg og med store historiske Optog, der genkalder Minderne fra hine Dage, da Hanseaterne opslug deres Handelsboder i Dragør, som i en lang Aarrække blev et vigtigt Handels- og Skibsfartssted. Dragørerne forstaaer at feste, hvert Aar, oftest ved Fastelavn eller ved Midsommer til Kapsejls, trommer de Folk sammen, og det halve København med Kongen i Spidsen møder op til Fest i den lille By. Vort Billede viser Havnen med Lodsstationen.

Midsommerfest i Allinge-Sandvig.

Siden de berømte Skansefester med Flyvere, Folkedanse, Idræt og Salutfyrværkeri har vi ikke her i Allinge-Sandvig haft nogen rigtig Folkefest; det vil sige: Fest er her i Grunden nok af, der festes Sommeren igennem paa Hotellerne; men det er jo nærmest for Feriegæster og Landliggere, Bornholmerne selv føler sig ikke rigtig hjemme der mellem alle de „førte“!

Men nu, efter nogle Aars velfortjent Hvile, har Forskønnelseskomiteen atter mandet sig op, og efter Ansøgning og mange Forberedelser fremkommer den med noget saa genialt som et Asfaltball Værsgo, mine Herrer og Damer! aldrig før set paa Nordlandet!

Vi har søgt at interviere Formanden; men han ønsker ikke noget Referat af Festen, før denne har fundet Sted, og vi kan saaledes ikke foregribe Begivenhedernes Gang. Desto større bliver maaske ogsaa Spændingen. Vi glæder os paa vore Læseseres Vegne, og henviser iøvrigt til Annoncen, idet vi tilføjer, at Festen finder Sted paa Vejen nedenfor Hotel Sandvig. Al Færdsel ledes over Parkeringspladsen, og det henstilles til Cyklister og Bilister om at udvise Forsigtighed ved Genemkørsel.

Paa Gensyn paa Søndag! Det bliver en Oplevelse.

Indtægten gaar, som tidligere omtalt, til fortsat Plantning og Regulering af Sandvigsletten eller andet godt Formaal.

Der var en Svend med sin Pigelil. de sang, saa det klang over Mark og Vang, de gik ad den grønne Rugmark til. I den unge Vaar, naar Ringe byttes, og Hjerter slaar, naar Fuglene gynge paa Kvisten og synge: jeg fæster min Brud i Vaar;

Hvor Rugen stod saa tæt og saa grøn, de sang saa det klang over Mark og Vang, der fandt de sig en Plads i Løn. I den unge Vaar, naar Ringe byttes, og Hjerter slaar, naar Fuglene gynge paa Kvisten og synge: jeg fæster min Brud i Vaar!

Og som de sad, en Vise de kvad, de sang, saa det klang over Mark og Vang. Saa flygtig er Livet som Blomstens Blad.

I den unge Vaar, naar Ringe byttes, og Hjerter slaar, naar Fuglene gynge paa Kvisten og synge: Jeg fæster en Brud i Vaar!

Saa greb da Tiden, forinden den gaar de sang saa det klang over Mark og Vang; thi Elskov er Blomsten i Livets Vaar.

I den unge Vaar, naar Ringe byttes, og Hjerter slaar, naar Fuglene gynge paa Kvisten og synge: jeg fæster min Brud i Vaar!

Køb danske Varer

og De gavner det danske Landbrug og Industri og skaffer

Arbejde til Landets mange arbejdsøse.

Saranteret ren Cacao

fra 50 Øre pr. Pd.

Chocolade 100 Øre pr. Pd.

BØRSEN, Klemensker.

Gummisko,

Stort Udvalg. Smaa Priser.

C. Larsen, Vestergade.

14 Personers Bil

udlejes samt al Bilkørsel udføres.

C. Jensen.

Telefon Rø 59 y.

Ris,

fine Bassin, Pd. 15 Øre.

BØRSEN, Klemensker.

Elegante Visitkort

50 Stk. med Navn 2 Kr.

TAKKEKORT billigst.

Allinge Bogtrykkeri.

Elegante Brevmapper med silke forede Konvolutter og Luksus Brevpapir med paatrykt Navn for kun 1,50—2,00 Kr.

Allinge Bogtrykkeri.

Al Laskørsel udføres

samt Svin til Slagteriet a 75 Øre pr. Stk.

Lukket 12—14 Pers. Bil udlejes.

Tlf. All. 117 y. A. Engell, Tein.

Cykler.

og alle Reservedele køber De fordelagtigst i

Cyklebørsen, Klemensker.

Bornholms

Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.

Alm. Sparekassevilkaar 4 -

Færdselsregler

—0—

i Henhold til Loven af 1923.

Fodgænger! husk, at Gade og Vej benyttes af Køretøjer, som pludselig kan komme til Syne; derfor: Se dig godt for, før du gaar ud paa Kørebanen, og træd aldrig baglæns ud paa den.

Skal du over Gade eller en Vej, saa husk at se til begge Sider, før du gaar ud paa Kørebanen, og gaa saa tværs over, ikke skraas over Kørebanen.

Læg Mærke til de Tegn, som Kuskene eller Chafførerne giver: strækker de Pisker eller Haanden ud til Siden, kan du se, til hvilken Side de vil svinge.

Du skal særlig passe paa ved Gadehjørner og Vejkryds; der kan komme Køretøjer, som drejer fra den ene Gade eller Vej ind i den anden.

Gaa aldrig pludselig frem bag om et Køretøj, men overbevis dig først om, at andre Køretøjer ikke kommer frem paa den anden Side.

I Byerne bør du gaa paa det Fortov som du har paa venstre Haand og paa Landevejene i venstre Side af Vejen, saa vil du have let ved at se, om Køretøjer nærmer sig.

Vær hensynsfuld mod andre, saa at det bliver let for alle at følge Færdselsreglerne, og advar dem, der uforsigtigt handler imod dem.

Cyklister! Før du er sikker og øvet bør du aldrig køre paa Gader og Veje, hvor Færdslen er stærk.

Hvor der er Cyklesti, skal du benytte den, hvis den ligger paa din højre Haand.

Giv Tegn, forinden du standser eller drejer til Siden, og husk at dreje i stor Bue til venstre og lille Bue til højre.

Kør aldrig bagfra forbi andre Køretøjer i Gade- eller Vejkryds.

Kør altid hensynsfuldt og søg at undgaa at tilsprøjte Fodgængere og andre i daarligt Føre.

Folkefest i Allinge-Sandvig.

Søndag den 12. Juli indbyder Allinge-Sandvig Forskønnelseskomite unge og gamle Bornholmere til at indvi den ny Vej mellem Allinge-Sandvig med et Asfaltbal. Opvisning, Præmiekonkurrencer, Illumination m. m. Nærmere ved Program (1 Kr), der giver Adgang til Festen. Ballet foregaar paa Vejen nedenfor Hotel Sandvig. Bilister giv agt! — Omkørsel over Parkeringspladsen.

Komiteen.

De af Dr. Hindhede anbefalede

Valsede Byggryn i Pakker fra „Carena“ Aktieselskab, København sælges i Nordlandets Handelshus.

Granuleret Chile Salpeter

og **Tysk Kalksalpeter** udleveres fra Lager til den laveste Pris pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Fine lærredsprægede Servietter

leveres falsede og med paatrykt Navn for Kr. 7,50 pr. Mille. Mønstrede Stjerne-Duge til Restaurations og Kaffeborde i Ruller a 94x2500 cm kun 4 Kr. — Ingen Vask mere! Al Hotelreklame udføres billigst i Allinge Bogtrykkeri.

HØSALT

er nu paa Lager til billigste Pris.

Produkten.

Pandeplader

af allerfineste engelske Mærke er paa Lager. Skal De have nyt Tag, saa lad os give et Tilbud, det bliver meget fordelagtigt

PRODUKTEN.

Høvlede og pløjede Brædder

til Loft og Gulv har vi paa Lager af allerfineste Kvalitet, og vi har alle Længder. — Prisen er rimelig, og vi giver endda Rabat pr. Kontant Betaling.

Produkten.

Min velassorterede

Barber- og Frisørforretning

anbefales fremdeles. **Damer**, der ønsker en pæn og rigtig Klipning samt pæn og holdbar Ondulation, anbefales at besøge min Forretning. (Særskilt Afdeling).

Alle førende Mærker i Tobak, Cigarer og Cigaretter.

G. H. Kjær, Hasle.

Storegade ved Teknisk Skole.

Kotoed & Mortensens Byggeforretning

Ligtøj og Ligsenge.

Ligkistelager.

Ordning af Begravelser

Telefoner 77 og 79.

Største Udvalg.
Bedste Kvaliteter.
Billige Priser.

Magasin du Nords Uds.
VICTOR PLANCK
Telf. 5 ALLINGE Telf. 5

Den rigtige Tjære til Tagene

sælges i Dunke og smaa Tønder til meget billig Pris.

Nordlandets Handelshus.

Hjertelig Tak

for udvist Deltagelse ved vor kære Fader, Gelius Linds Sygdom, Død og Begravelse.

Børnene.

Rø.

Ildrætsforeningen DANNEBROG

indbyder sine Medlemmer samt **Rø Husmandsforening** til en **Harmonika-Koncert** af de kendte Kunstnere Max og Richard Tirsdag den 14de Juli Kl. 8 paa Afholdshotellet. Derefter Bal til Kl. 1.

Skovrestaurant

Stammershalde.

Lørdag den 11. Juli Kl. 21 **stort Bal.**

Træpunkt for alle Nordbornholmere.

Kaffe,

Prøv vor udmærkede Kaffe til 100 Øre pr. Pd.

BØRSEN, Klemensker.

Bil udlejes.

Ny 5 Personers CRYSLER udlejes. Tlf. Allinge 63. **Frank Holm.**

Mindre Landejendom

til Salg i Rø Sogn.

Den forhen Richard K. Jensen tilhørende Ejendom — 4. Slg. Pc. — er med Avl og Afgrøde straks til Salg.

Købere bedes henvende sig til Hr. D. J. Funch eller **Nordlandets Handelshus, Allinge.**

Overretssagfører

Jac. Jensen.

Inkassationer, Ejendomshandler. Dokumentskrivning, Dødsbohandling m. v. Kontor i Allinge: (Bogtrykker Gornitzkas Ejendom). Træffes personlig hver Fredag Kl. 11-1.

Avismakulatur,

rene Aviser, i 10 Pds Pakker a 75 Øre sælges fra

Allinge Bogtrykkeri.

Aktieselskabet
Hasle Bank
modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Termisydelse til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Ny 5 Pers. Crysler

og 12—14 Pers. Bil udlejes. Skolekørsel. **Henry Hampe.** Tlf. Allinge 81u.

Intet Blad træffer Deres Kundekreds bedre end Nordbornholm!

IS.

Fin Naturis sælges hos **Alexandersen, Sandvig.**

Slakteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag. Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad. Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser Røget **Medisterpølse.**

Køgt Skinke.

hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Haarvækst og Haaraffald.

—0—

Et kraftigt Hovedhaar har altid været anset for en af Menneskets smukkeste Prydelser og attraaet gennem alle Tider. Oldtidens Forfattere omtaler allerede Midler til at forbedre Haarvæksten — thi Haaraffald er en Lidelse, der har fulgt Menneskene gennem Aartusinder. Den store romerske Kejser Julius Cæsar plejede efter Historiekrivneren Snetonius at dække sin skallede Isse ved at rede Baghovedets Haar fortill, og han følte sig ikke gladere ved nogen af sine mange Æresbevisninger end ved den Senatsbeslutning, som gav ham Ret til altid at bære en Laubærkrans — med denne dækkede han sin Skaldethed. — Frivillig at give Afkald paa den Prydelse, som Haaret er, opfattes som et Bevis paa Udmtyghed og Selvopofrelse (Munkenes Tonsur). — Man maa nu ikke tro, at vi kun har vort Hovedhaar for Pryd — det er af den største Betydning som Beskyttelsesmiddel og varmeregulerende Dække for Hovedet. Der er intet, der beskytter saa godt som et tæt Haar, det virker som en Pude, der med elastisk Kraft holder Stod og Slag borte fra Hjerne-skallen, der omslutter det kostelige Klenodie, som Hjernen er. At Haaret varmer, ved enhver, som har en god Haarvækst, Kalotten og Parykken er i mange Tilfælde nødvendige, fordi skaldede Mennesker, som færdes en Del ude, er meget udsatte for at faa Gigt-smerter i Hovedet.

Desværre er det de færreste Mennesker, som bevarer en god Haarvækst og et kraftigt Haar gennem Aarene — allerede i en ung Alder begynder Haaraffaldet hos vor Tids Mennesker, omkring 20-Aars Alderen tager nemlig Haarbundens Sygdomme Fart, og det er disse, som er Aarsag til det meste af den slette Haarvækst. Man hører i det daglige Liv, om en Mængde Aarsager til Haaraffald, kun den, som ligger nærmest, Sygdomme i den Del af Huden (Haarbunden), hvori Haaret vokser, gaar man udenom, ihvorvel man skulde synes, det var indlysende, at naar Haaret falder af hos et ungt Individ paa nogle og tyve Aar, saa drejer det sig om en Sygdom. Vi vil forend vi nærmere omtaler Sygdomme, se hvorledes Haaret er bygget, og hvorledes dets Vækst finder Sted.

Det færdige, udvoksede Haar er bygget af Horn og bestaar af et Skaf som nedadtil ender i et opsvulmet Parti, den Del, som rager frem over Hudens Overflade, ender i en Spids. Haarskafet er bygget som Stammen af et Træ, yderst en Bark, i Midten en Véd, og i Centrum en Marv. — Dele, som vi tydelig kan se, naar vi betragter et gennemskaaet Haar under Mikroskopet.

Ved samme Lejlighed ser vi, at det Farvestof, som findes i Haaret, og som bevirker dets Farvetone, findes som smaa Gryn ophobet i Cellerne.

Til hvert Haar er der knyttet en eller flere Fedtkirtler, de Kirtler, som afsonder det Fedtstof, som, naar alt var normalt — skulde være til Stede netop i den Mængde, som er nødvendigt for Haaret; dette er saaledes egentlig fra Naturens Haand forsynet med en naturlig Pomadekrukke.

Den nederste Ende af Haaret er opsvulmet og paa den underste Flade hul — det er dette Parti, man kan se med ubevæbnet Øje som en lille Knop, og det benævnes almindelig Roden, men er ikke Rod i samme Forstand, som vi ser Roden paa en Plante, der trækkes op af Jorden. Den egentlige Rod: den Del, som danner det nye Haar, er den lille Knop — Haarpapillen — som rager ind i det Hulrum, som afslutter Haaret nedad. Det er en Del af Huden, ligger i denne og kan altsaa aldrig nogen Sinde trækkes op med Haaret.

Man hører ofte Folk beklage sig over, at deres Haar „falder af med Rod“ og tilføjer, at saa er det udelukket, at der kan vokse nye Haar frem — det er altsaa en fejl Slutning; naar Haarpapillen er sund og ligger i en sund Haarbund, kan der udmærket godt vokse Haar frem igen.

Naar et Haar falder af, sker der nemlig det, at Haarroden efterhaanden løsner sig fra sin Forbindelse med Haarpapillen, det nederste hule Parti, skrump sammen og fyldes efterhaanden, — faar Udseende som Kolben paa et Gevær; efterhaanden skubbes Haaret oppefter mod Hudens Overflade — og falder til sidst af.

Men det tager Tid, — fra det Øjeblik Haaret dør, og indtil det sidder i vor Redekam, gaar der indtil 3 Maaneder. Naar nu Haaret er dødt: løsnet fra Haarpapillen, hviler denne i nogen Tid, men snart efter begynder den paa Dan-

nelse af et nyt Haar derved, at Cellerne paa dens Overflade undergaar en Række Forvandlinger. — Idet nu saaledes en Afstøden og Nydannelse af Haar vedværer, holdes Haarets Tæthed og Styrke vedlige gennem Aarene, — det er altsaa en bestandig Bevægelse, — hvert Haar har — som alt levende — kun en begrænset Levetid; naar Haarvæksten skal bevare sin Styrke, maa Forholdet mellem affaldent Haar og nydannet være det rette, og det er kun Tilfældet, naar Haarbunden er helt sund, og det er den desværre næsten aldrig.

Saa snart Haarpapillen — de haardannende og haarernærende Organ — paa virkes af skadelige Stoffer, hvad enten de kommer inde fra gennem Blodet (ved f. Eks. Tyfus) eller ude fra Haarbunden, som da maa være Sæde for Sygdom, hæmmes Haarvæksten, og man mister mere Haar, end man efter normal Beregning maa.

Haarbundens Sygdomme er de almindeligste Aarsager til sygeligt Haaraffald, — allerede i den unge Alder begynder disse saa overordentlig udbredte Sygdomme, det er omkring 20'erne, at den unge Piges tætte, pragtfulde Haar udtyndes, og det er ingen Sjældenhed at finde helt skaldede Mænd paa 25 Aar!

Et fælles Mærke for de fleste Sygdomme i Haarbunden er Skæller, som jo findes i næsten hvert eneste Menneskes Hovedhaar. Naar de findes, er Haarbunden syg, — den ideale Haarbund skæller ikke!

Naar vi da nu vil undersøge et saadant Skæl, lad os saa først se, hvorledes det Hovedhaar er, som leverer os Skællet; vi tager f. Eks. en ung Pige paa 18 Aar, — hun har i Barnealderen haft et prægtigt, tæt, krøllet Haar, kendt blandt Kammeraterne i Klassen for sit smukke Haar, som baade Far og Mor har været stolte over. Det er blevet holdt pænt og rent, for der var jo nok lidt Tilbøjelighed til de tørre, hvide Skæl, som kunde drysse ned paa Kjolen, — men de forsvandt, naar Haaret blev vasket, — og det voksede og blev tættere. Pigebarnet blev konfirmeret og skulde til at sætte Haaret op, — det var saa stort, at det ofte voldte Vanskelighed at sætte det i Knude; men efter som nu Tiden gik 1 à 2 Aar — begynder den unge Pige at mærke, at Haaret forandrer Udseende. Krøllet forsvinder, det bliver ligesom dødt, og samtidig er det fugtigt eller fedtet at føle paa, — og saa begynder Haaraffaldet.

Store Klumper reder af, hver Gang Kammen gaar gennem Haaret, og med frygtelig Hastighed gaar det ned ad Bakke med den gode Haarvækst; samtidig er Haarbunden fedtet, og der ligger fedtede Skæl paa den.

Det er paa dette Tidspunkt, vi tager et Skæl fra Haarbunden, præparerer det og undersøger det i vort Mikroskop. Vi ser da, at der, naar den fedtede Masse er fjernet, findes Bakterier disse Menneskets usynlige Fjender — i stor Mængde og i disse Tilfælde altid af bestemt Udseende, denne Sygdom er foraarsaget af en Forening af nogle Bakterierformer, hvis Vækst og Stofskifte bevirker, at Haaret dræbes.

Naar Væksten af dette Smitsstof modarbejdes, bringes Haarvæksten atter paa Fode, i modsat Fald udtyndes den i højeste derved, at nye Haar, som vokser frem, dræbes som ganske unge.

Denne Haarbundssygdom er saa almindelig udbredt, fordi den er knyttet til et Smitsstof, som overføres fra den ene til den anden, og jo uforstandigere man behandler sin Haarbund, desto bedre Vækstbetingelser finder denne Bakterie. Det samme er Tilfældet med den Lidelse, som især angriber Mænds Haarbund, og som i Lobet af faa Aar kan tilintetgøre den pragtfuldeste Haarvækst, — i jo yngre Alder, man angribes af den, des hastigere fuldfører den sit Ødelæggelsesværk. Den skyldes en lille Bakterie, som lever i de til Haarene knyttede Fedtkirtler. Naar man undersøger disse mikroskopisk, finder man dem fyldte af disse ødelæggende Snylttere.

Da Haaraffald, som de foraarsager, er overordentlig ondartet, og der skal meget grundig og langvarig Behandling til for at redde noget af Haarvæksten, og man har Brug for hele den moderne Lægekunst Arsenal ved Behandlingen.

Vi skal endnu kun nævne, at man kan miste Haaret, f. Eks. ved nervøse Lidelser. Langvarig, stærk Hovedpine og Nervesmerter i Ansigt og Haarbund er ofte en Grund, ligesom ogsaa Røntgenstrålerne bevirker, at Haaret falder af, naar de faar Lov at virke i en vis Tid.

Hammershus.

—0—

Lensmanden Holger Rosenkrants lod udføre en hel Del Foranstaltninger til Slottets Forsvar, og det var da heller ikke paa Grund af dettes Mangelfuldhed, at han 1645 saa hurtig maatte give op for Svenskerne.

Blandt meget andet lod han 1642 anlægge to nye Batterier i det sydvestlige Hjørne af Ringmuren mod Møllevejen.

1642. — 50 Alens Egebjælker til at lægge under Stykkerne paa de tvende nye Batterier Sønden til Slottet.

Ved denne Lejlighed tilmuredes sandsynligvis den Udgang i Muren, som endnu erkendes udvendig fra, og som maa have staaet i Forbindelse med en Udfaldsgrav eller Løngang, som tydelig ses løbe i Øst—Vest mellem nævnte Udgang og indtil lige over den tørre Ovn. Under en Belejrning kunde man eventuelt — omend meget besværligt — her komme i Forbindelse med en Baad i Vandet. Denne Grav har endnu ikke været nærmere undersøgt, saa det kan ikke siges, hvorvidt der her har været en overdækket Gang eller blot en aaben Forsvarsgrav med Volde paa begge Sider.

Uden for Sydturen gik en lav Mur fra Blommestaarnet langs den stejle Klippevæg i en Bue hen til det sydvestlige Hjørne af Ringmuren. Sydvestligst var der i dette Udenværk en lille Runddel.

1644. — 4 Hjulborer til det Buttenværk Sønden Slottet.

Er det tvivlsomt om der — saaledes som det ellers siges hør og bør paa en middelalderlig Fæstning — fandtes nogen Løngang, saa var der dog i hvert Fald en Lønsti.

Denne laa Syd for Blommestaarnet, og det var vel denne, Ulfeldt havde saa svært ved at finde, da han flygtede fra Slottet 1661. Den var aabenbart kendt af den stedlige Befolkning, thi godt 30 Aar efter anvendtes den under Bortførelsen af en for Mord til Stejle og Hjul dømt Fange, Hans Hansen, paa Hammershus.

Hammershus Birketings Protokol 1695: „... Saa gav de sig til Hest og red til Slottet. Hestene satte de Sønden nede under Slottet, og saa fulgte de alle 3 op ad Lønsten og gik ind over den Tørveld (som Holger Rosenkrants havde ladet opføre?) ved Blommestaarnet, og da blev Hans Nielsen staaende indenfor Volden i Stykhauptmandens Kaalhave, medens Konstabel Niels Jørgensen (som boede paa Slottet ved Rustkammeret)

og Jens Hansen begge ginge op igennem den Kælder og Lem og siden over Rustkammeret til Fangedøren, hvor Hans Hansen sad indenfor, og saa opbrød de begge den Marne, som Laasen er henlagt udi, udtog Hans Hansen og gik samme Vej tilbage...“ Overnævnte Kaalhave (i det sydøstlige Hjørne af Ydermuren?) er sandsynligvis identisk med den Mødding, hvori Ulfeldt under Flugten sad fast og mistede sine Sko.

Ved Sydturen ud mod Havet ses antagelige Rester af en solid Bygning, hvis vestlige Gavl gik i et med Ringmuren.

Heri var Bryggers og Bagers forned, og Maltloft og Maltkølle med Køllegri foroven. Bryggeriet laa i Bygningens venstre Del, medens Bageriet var i den østre, hvor endnu ses Rester af to Bagerovne, som er gaaet gennem Bygningens Sydture. Lige overfor paa Nordturen ses et firkantet Hul, hvorigennem Vandledningen fra Vandkunsten (Vandværket) har gaaet. Denne Bygning har været af stor Betydning for Slottet, saa længe dette har været ved Magt, og mangfoldige Tønder „Slotol“, „Godtøl“ og „Svendel“ er i Tidens Løb udgaaet herfra til kgl. Majestæts Flaade og Slottets egen Fornødenhed.

1585. — Nyt Loft til Bryggerset. — 1598. — bekostet en ny Bagerovn paa Slottet. Reparation af Maltkøllen i Bryggerset. Et Vindetov at vinde Malt med. 1607. — En ny Bagerovn at opmure udi Bagerset, en ny Skorsten derover og en ny Grue under Bryggerskeden. Reparation paa Køkkenhuset. 1610. — Inventar: 1 Bryggerpande, 1 Kobberkedel paa 2 Td., 4 Kobberpander, 1 Messingkedel af fade Øl med, 1 Ølkar paa 30 Td., 1 do. paa 28 Td., 1 do. paa 14 Td., 1 do. paa 6 Td., 1 do. paa 3 Td., 1 Trefod, 2 smaa Brandjern, 1 Ildfork, 2 Vedøkser, 2 Kobber-rør til Ovnen, 1 gammelt Jern at sætte Brød i Ovnen med, 1 Bogschroff (?) 1 Melsigte, 1 Kande at sætte i Karret at prøve Urt med, 3 Tønder, 15 Sække, 1 Messingsprøjte, 5 Jernringe at bære Tønder med, 1 Kornvinde med Reb og Tilbehør. 1620. — nyt Maltloft og nyt Ølkar.

I „Spisekælderen“: 81 Tdr. Øl i Fade og Tønder. 1621. — Bryggerset er gammelt. 1645. — Margrethe Hansdatter, der koger, brygger og bager paa Slottet, har 4 Rdl. i Aarsløn. Repareret Køllegriisen, som Svenskerne havde ødelagt. 1646. — Paa Slottet er udtappet til „Commisarierne“ og deres Folk, medens de var paa Slottet: 6 Td. „Gottøl“, 4 Td. „Slotøl“ og 8 Td. „Svenneøl“. 1683. — Broggerhuset staa i Øster og Vester — er grundmuret med en gammel Kølle udi uden Flager, er ganske forfalden, fattes Bjælker, Tag, Tømmer og alt, som endelig repareres vil. Inventar: 2 gamle ubrugelige Bryggerkar. 1698. — Bryggerset: 5 Stolperum alle afbrudt, 1 Spænde rent borte, og Lægterne over østre Ende over 3 Stolperum er borte. Paa den venstre Ende af Køkkenet (?) er nylig nedbrudt en Bjælke, en Sparre og Lægterne over 2 Stolperum borte, og Køkkenet ganske ruineret.

Baade Nord og Syd for Bryggerset laa der i sin Tid talrige Bygninger, som nu ganske er forsvundet, vel sagtens fordi de var af lettere Art, d.v.s. Tømmerbygninger med lerklinede Vægge. Paa Resens Grundrids ses dog, at de fandtes saa sent som i 1684. Til Pladsen mellem Bryggerset og Rævettaarnet maa rimeligvis forskellige Bygninger henføres, som i Regnskaberne figurerer med Navne som: Kalkhuset—Hønsesalte—Slagte- og Røghuset samt Køkkenet, hvilket sidste synes at have ført en skiftende Tilværelse.

1585. — Laas til Saltehuset. 1610. — udi Slagtehuset: 1 indmuret Kedel til 3 Td., 3 Kar at salte Mad udi, 3 støre Baljer, 1 Kalkrager, 1 Slagtervinde med Reb udi. Udi Kalk og Barkhuset: 1 Kar paa 4 Td., 2 Kalkbakker, 1 Kedel paa 14 Otting, 310 store Tagsten. Udi Bødkerhuset: 1 Strygebænk, 1 Stiksav, 2 Bødkerøkser, 1 Tengsel, 1 Udhuggersten, 2 Skuffer, 1 Kroisjern til Ølkar og til Tønder, 1 Jernalen.

Udi Køkkenet: 6 Tinfade, 8 Tintalerkenner, 1 Kobberkedel paa 1,5 Td., 1 do. paa 5 Fjerdings, 1 do. paa 28 Potter, 1 do. paa 8 Pt., 1 do. paa 18 Pt., 1 do paa 1 Td., 6 Kobbergryder paa 1,5 Td., 4 do. smaa, 1 stor Morter med Støder, 1 Kobber Derkel, 1 stor Jerngryde paa 5 Otting, 1 do. paa 2 Otting, 3 smaa Kobberkedler, 2 Bradspid, 2 Bradebukke, 2 Brandjern med 3 Tænger, 2 Jernringe, 1 stor, gammel Jernrist, 2 smaa do. 1 Jernskovl, 1 Skejern, 1 Ildrager, 1 Fyrhage at tage Kedel af Ild med, 3 Økser. 1 Flæskegaffel, 1 Senepgrue, 1621. — Køkkenet er vel ved Magt. Slagtehuset Vesten paa Slottet bag Køkkenet mangler en Fjellegravl paa den søndre Side. Næst op til, et Hus kaldet Røghuset paa 2 Stolperum, vel ved Magt.

Hans Lindenov har bygget en Bygning mellem Bryggerset og Bødkerhuset. 1646. — Slagtehuset er ganske nedfalden og genopbygges. 1683. — Vesten paa Slottet er gammelt Hønseshus med Lervægge, er ganske forfaldent. En Længe er 15 Stolperum, som staa Vester i Gaarden opbygget af Fyrretømmer, er gammel, haver været Stue og Køkkenhus, klinet med Ler, vil endelig repareres. 1698. — En liden Længde, som stod sønden op til Bryggerset og var 5 eller 6 Stolperum, og som stod der for et Par Aar siden, er nu ganske borte med Tømmer og alt.

Nord for Bryggerset langs Vestturen laa Tøjhuset el. Arkeliet. Det genopbyggedes 1607 af Mursten og Ler mellem Stolper og var 10 Stolperum langt. Op til Tøjhuset byggedes samme Aar

en lille Stald for Posthestene og et Par fremmede Heste. Endvidere byggedes nogle Boder til Slotsknægtene.

K. E. S. Koefoed,

Børsen

✻ Klemensker ✻

(4 Afdelinger)

anbefaler

Smørbørsen

Margarine — Palmin — Fedt
Chocolade i meget stort Udvalg.
Konserves — friske Frugter
Kolonialvarer osv. alt i 1. Klasses
Varer og med stor Rabat.

Tobaksbørsen

Cigarer, Tobak m. m. af de bedste Fabrikata. Særlig anbefales P. Wulffs fortrinlige Cigarer og Cigarillos.

Skotøjsbørsen

med nyeste Modeller i Herresko, Gummistøvler, Lærredssko m. m.

Cyklebørsen

Stort Lager af nye og brugte Cykler, Dynamolygter, Gummi etc. samt Reparationsværksted.

Nu er det Istid!

Flødeisen fra
Mejeriet Kajbjerggaard

bringes i Erindring.

Alle gangbare Sorter haves.

Vore øvrige Mejeriprodukter anbf.

Forlang vor Flaskefløde.

Havestole,

Bænke og Borde, Liggestole,
Armstole og Feltstole, Hængekøjer,
Krocketstil, Græsslaamaskiner,
Havevandkander, Gummislanger
og Tilbehør til samme.

Hække- og Grensakse,
Beskæresakse.

Haveredskaber af alle Slags i
stort Udvalg til billige Priser.

P. C. Holm, Allinge.

Over Land

til Cimrishamn, Malmø
og København.

S/S Hammershus sejler fra Allinge
Kl. 9 Mandag, Tirsdag, Torsdag
og Lørdag. — Søndag Kl. 8 og
18,30. Ank. til København 1,20.
Hurtigste, billigste og bekvem-
meste Reiserute.

Enkeltbillet gælder Tur—Retur.
Cimrishamn samme Dag 5 Kr.

Christiansø—Gudhjem Onsdag og
Fredag m. Afg. fra Allinge 9,30.
Pris 4 og 2 Kr.

Nærmere ved Turistbureauet, Sandvig,
Tlf. 100, og Dampskibsexp. i Allinge,
Tlf. 75.

Fest- og Brudegaver

altid største Udvalg
og billigste Priser hos

Conrad Hansen

URMAGER & GULDSEMED.
Allinge Tlf. 140.

Margarine,

Otto Mønstedts fra 41 Øre pr. Pd
anbefales.

Smørbørsen, Klemensker.

Tandklinikken i Gudhjem

Konsultation hver Tirsdag og
Lørdag Kl. 3—7.

M. og S. Elmquist.
Tlf. Nexø 203.

Autokørsel.

Ny lukket 4—5 Pers. Bil udlejes
Vognm. C. P. Pedersen,
Nygade, Allinge Tlf. 133.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Al Slags Lastkørsel

samt Transport af Svin til Slagteriet besørger gerne.

Tlf. Rutsker 20 x. H. A. Jensen, Vang.

Alt Laanegods,

og da særlig alle **Sække og Poser** bedes tilbageleveret inden 15. Juli 1931, thi efter denne Dag godtgøres kun den lavere Dagspris.

Nordlandets Handelshus.

De af Dr. Hindhede anbefalede

Valsede Byggryn i Pakker

fra „Cerane“ Aktieselskab, København sælges i

Nordlandets Handelshus.

Gramileret Chile Salpeter

og **Tysk Kalksalpeter** udleveres fra Lager til den laveste Pris pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Strandhotellet.

Øens livligste Etablissement. Solre-Dansant hver Aften.

Daglig Koncert af Alwin Kochs bekendte Orkester.

Hver Tirsdag og Fredag **Roulet Dansant.** Værdifulde Præmier.

1ste Klasses Varer. **Moderate Priser.**

Telefon Sandvig 14. Ærb. Fr. Bidstrup.

Fløde-Iscreme

fra Bornholms Flødeiscreme-Fabrik.

I Anledning af den stadig større Efterspørgsel efter vor Flødeis i Allinge-Sandvig har vi oprettet et Depot hos

Hr. Chr. Jørgensen, Allinge, Tlf. 144,

hvor der altid vil være Lager af alle gangbare Mærker og Kvaliteter i Flødeis, Vi anbefaler Publikum at henvende dem til nævnte Depot, som er aabent fra 8 Form. til 10 Aften.

Ærbødigst.

Bornholms Iscreme-Fabrik.

Ønsker De Byggearbejde?

eller Reparationer udført, da henvend Dem til

Bygmester Johannes Pedersen,

Havnegade, Allinge. Tlf. 141.

Specialitet: Jernbeton-Lofter.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 865

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Slagteriets Udsalg paa Lindeplads

anbefaler sig med fersk og roget **Flæsk, Morbrad og Karbonade** hjemmelavet **Fars, Medister, Sylte, Leverpostej og Lungepølse.** Alt i **Paalæg og Konserves.**

Friske **Slagterivarer** Onsdag og Fredag.

Johanne Hansen Tlf. 45.

De bliver tilfreds

med den Klædning, De faar hos mig.

➡ 1. Klasses Skrædderi og fineste Pasform. ⬅
Klædevarer og Prøver forefindes. **C. Josefsen.**

Lad Deres Tøj reparere og presse hos mig.

Tlf. 28.

Alle Tryksager

saasom

Regninger, Meddelelser, Konvolutter,

Dags-Dato, Vekselsblanketter,

Visitkort og Takkekort,

Love og Regnskaber,

Sange og Salmer,

Medlemskort

leveres bedst og billigst fra

Allinge Bogtrykkeri.